

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะและแนวทางการผลิตรายการของผู้ผลิต รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
2. เจตนารมณ์ต่อบทบาทของรายการต่อผู้ชม รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
3. การรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
4. การรับรู้ของผู้ชมต่อบทบาทในด้านต่าง ๆ ของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ผู้ผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” และกลุ่มผู้ชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” จำนวน 14 ท่าน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคำถามที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ข่าว บทความจากอินเทอร์เน็ต และสื่อต่าง ๆ โดยนำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผู้ผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

1.1 ลักษณะและแนวการผลิตรายการ

1.1.1 รูปแบบการนำเสนอรายการ

รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ที่นำเสนอรูปแบบการสัมภาษณ์แขกรับเชิญเป็นหลัก จะมีความหลากหลายในรูปแบบการนำเสนอ โดยนำเสนอสาระประโยชน์ที่ได้จากชีวิตจริงของแขกรับเชิญ ซึ่งนำเสนอมุมมองที่ไม่เคยเปิดเผยในสื่อมวลชนแขนงใดมาก่อน

ประเด็นเนื้อหาที่นำมาเสนอให้ผู้ชมรายการแต่ละครั้งนั้น พิธีกรสามารถชี้แนะบางส่วน ส่วนที่เหลือจะเป็นส่วนที่ผู้ชมรายการต้องนำไปคิด โดยเนื้อหารายการเข้มข้น คุยกัน

แบบสบายๆ นำเสนอหรือคงความเป็นแบบเฉพาะ (Exclusive) โดยใช้ความแข็งแกร่งด้านภาพลักษณ์ของพิธีกรเข้ามาแทน

การสร้างบรรยากาศในสตูดิโอที่ทันสมัย การจัดฉาก (Scenery & Props) ที่โปร่ง ไม่อึดอัด ใช้แสง สี สดใส มีเพลงประจำของรายการบ่งบอกเฉพาะว่าเป็นสุริวิภา ทำให้แขกรับเชิญและผู้ชมรายการ มีความสุข

รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นรายการบันเทิงเทปโทรทัศน์ การบันเทิงเทปโทรทัศน์ไม่ได้แพร่ภาพในทันที สามารถเก็บไว้แพร่ภาพทีหลังได้ซึ่งเมื่อทำการบันทึกแล้ว อาจมีการแก้ไข ตัดต่อลำดับภาพได้ การบันทึกเทปสามารถเตรียมไว้ล่วงหน้า มีข้อบกพร่องน้อย และประหยัด

1.1.2 จุดเด่น เน้นการสร้างความแตกต่างจากรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์อื่น ๆ โดยมีจุดยืนหลักอยู่ 2 ด้าน คือ

ด้านแขกรับเชิญ

เป็นกลุ่มนักธุรกิจชั้นนำเท่านั้น เลือกผู้ที่จะนำเรื่องราวมาถ่ายทอดและเกิดประโยชน์ให้กับผู้ชมรายการเกี่ยวกับสาระในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีความหลากหลาย นำเสนอ ซึ่งไม่ใช่แวดวงบันเทิงเป็นหลัก และประสบความสำเร็จ

ด้านของพิธีกร

รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ดำเนินรายการโดย คุณหม่อม สุริวิภา กุลตังวัฒนา ซึ่งมีความโดดเด่นทางด้านภาพลักษณ์ และมีศักยภาพความสามารถของการทำหน้าที่พิธีกรหญิง จึงได้นำมาตั้งเป็นชื่อรายการ

นอกจากนี้คุณสุริวิภา ยังมีบทบาทอื่น ๆ นอกจากการเป็นพิธีกรคือมีบทบาทด้านความคิด รูปแบบรายการ การเลือกแขกรับเชิญ การหาข้อมูลที่จะนำเสนอ และที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างความคุ้นเคยกับแขกรับเชิญล่วงหน้า เพื่อให้การนำเสนอในรายการมีความเป็นกันเองและมีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด

1.1.3 กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของรายการมีอายุตั้งแต่ 18 – 45 ปี เน้นกลุ่มผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่¹

---

¹สัมภาษณ์ วิจารณ์ โอฬารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

ข้อสังเกต ในเชิงปัญหาและอุปสรรคของผู้ผลิตรายการ

สำหรับการติชมของผู้ชมรายการ เป็นกำลังใจต่อการทำงานที่แสดงว่า ผู้ชมให้ความสนใจกับรายการ โดยยอมรับข้อเสนอแนะบางประการ ไปปรับรูปแบบและการสื่อสารของรายการให้น่าสนใจและตอบสนองความต้องการของผู้ชมรายการส่วนใหญ่ให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของแขกรับเชิญ

1.2 เจตนารมณ์ต่อบทบาทของรายการต่อผู้ชมรายการ

จากการสัมภาษณ์ ผู้ผลิตรายการพบว่า รายการนี้ถึงแม้ยังไม่เคยมีการวัดประสิทธิผลอย่างเป็นทางการ แต่จากปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) จากผู้ชมรายการ และยังได้ให้ความเห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ชม โดยในการนำเสนอรายการในแต่ละตอนซึ่งมีบทบาทต่อผู้ชมรายการแตกต่างกันออกไป เพื่อต้องการจูงใจให้ผู้ชมรายการดำเนินชีวิตไปในทางที่เหมาะสม โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่ของตนเอง ทำประโยชน์เพื่อตนเอง เพื่อครอบครัว และเพื่อสังคมเท่าที่ความสามารถของแต่ละบุคคลจะทำได้ โดยสื่อสารผ่านแขกรับเชิญ ซึ่งประสบความสำเร็จ โดยมีใช้ความสำเร็จด้านฐานะความเป็นอยู่ แต่เป็นความสำเร็จที่ค้นพบความสุขอย่างแท้จริง ทำให้พอประมวลได้ถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้ชมรายการ โดยผู้ผลิตรายการ ได้ยกตัวอย่างดังนี้

บทบาทในการสร้างแรงบันดาลใจ

การแสวงหาวิถีชีวิตที่ดีกว่า โดยนำเสนอเรื่องความสำเร็จของคน ในการที่จะทำอะไรก็ได้ที่เป็นสิ่งดี เพื่อตัวเราเอง เพื่อสังคม เพื่อครอบครัว

ก็จะเป็นเทปคุณอ้อย สินีนาถ ณ พัทลุง คนเขียนหนังสือเข็มทิศชีวิตซึ่งเป็นกระจกสะท้อนชีวิต สมรรถภาพความสุขของคนไทย ล่าสุดมี Feedback จากคนเขียน e-mail มาทางทีมงานของเราและทางแขกรับเชิญคือคุณอ้อย ว่ามีผู้ชมท่านหนึ่งทำให้เขาได้หยุดคิดฆ่าตัวตาย ซึ่งผู้ฟังท่านนี้มีอาการท้อแท้ หมดหวัง มีปัญหาชีวิตครอบครัว หลังจากเขาได้ชมเทปคุณสินีนาถ ทำให้เขาไม่ฆ่าตัวตาย ทำให้ชีวิตนี้มีความหวังขึ้นมา²

---

²สัมภาษณ์ วีรณา โอฬารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

บทบาทในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข

การดำเนินชีวิตให้กับตัวเอง ทำได้ด้วยตนเอง หาวิธีแก้ไขโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อค้นหาความสุขที่แท้จริงในชีวิต

“การค้นหาความสุขให้กับตัวเอง เช่น บทบาทในการดำเนินชีวิตก็จะเป็นเทพของคุณที่อุป ดารณีนุช โพธิปิติ ได้สลัดวิญญาณนักท่องราตรี ทิ้งคราบขี้เมา และหันมาใช้หลักธรรมเพื่อค้นหาความสุขที่แท้จริงของชีวิตครอบครัว”³

“คุณวิวัฒน์ สุนทรวิเนตร เขาทำรายการโทรทัศน์บนเส้นทางความสำเร็จมากกว่า 20 ปี แต่เป็นคนที่มีความพอเพียง เป็นคนรักครอบครัวมาก ความสุขของคุณวิวัฒน์ก็คือ ความพอเพียงและความสำเร็จของลูก”⁴

บทบาทในการค้นหาความสุขให้กับตัวเอง

รายการสุริวิภาที่เริ่มจากจุดเล็ก เริ่มจุดประกายจากผู้ชมรายการที่นั่งชมรายการอยู่ ซึ่งให้ค้นหาความสุขที่ดี รายการมีส่วนที่สามารถค้นหาความสุขของผู้ชมรายการได้

“ยกตัวอย่าง เช่น คุณเมตตา สุดสวาท อดีตกรรมการผู้จัดการ บริษัท Propaganda จำกัด ที่มีชื่อเสียงวงการ Product Design เขาไม่มีความสุขจากการทำงาน วันหนึ่งเขาไปเที่ยวหัวหินแล้วหยิบสีนํ้ามาวาดรูป ก็เริ่มเรียนรู้ว่าทำอย่างไรให้หลบความวุ่นวายเธอจึงลาออกจางานละทิ้งทุกอย่าง หันมาใช้ชีวิตสมถะเรียบง่ายและยืนบนเส้นทางความสุขที่พึ่งค้นพบ”⁵

บทบาทผู้ชี้นำประเด็นให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจ

ผู้ผลิตรายการจะเป็นผู้ชี้นำประเด็น ซึ่งในที่นี้หมายถึงนำเสนอเรื่องราวของแขกรับเชิญที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ชมรายการ เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจมากขึ้น ดังตัวอย่างของแขกรับเชิญคือ คุณสุริยน และคุณเมกา เมกาว่าดี ศรีอรทัยกุล เจ้าของกิจการอัญมณี ซึ่งสามารถดำเนินธุรกิจต่อ

---

³สัมภาษณ์ วิรณา โอฟารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

⁴สัมภาษณ์ วิรณา โอฟารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

⁵สัมภาษณ์ วิรณา โอฟารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

จากกลุ่มคุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งเจริญรุ่งเรืองให้ก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิม โดยการเน้น การบริการลูกค้าแบบ ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา

ก็จะเป็นตอนที่เราเสนอเรื่องของคุณสุรียน – คุณเมกา เมกาวาตี ศรีอรทัยกุล กรรมการผู้จัดการ บิวตี้เจมส์ ที่ส่งออกอัญมณี โดยสืบทอดมาจากกลุ่มคุณพ่อ คุณแม่ กว่า 80 ปี ของคุณสุรียน มีการพัฒนาให้ดีขึ้นจนเป็นสิ่งที่น่าสนใจมากขึ้น จนทำรายได้มหาศาล โดยยึดถือความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมา กับลูกค้า จนประสบความสำเร็จ⁶

บทบาทในการเรียนรู้ชีวิต

การเรียนรู้ชีวิตของเขารับเชิญ จากอดีตที่ไม่สมบูรณ์ เรียนรู้ในสิ่งที่ผิดพลาด กลับมาแก้ไข จนกระทั่งปัจจุบันสมบูรณ์ เป็นตัวอย่างในการทำชีวิต

“ของคุณสงกรานต์ เตชะณรงค์ ลูกชายเจ้าของธุรกิจนับพันล้านบนอาณาจักร เกือบ 5 พันไร่ แห่งโบนนินซ่า ที่เขาใหญ่ ช่วงหนึ่งของชีวิตที่เขาก้าวผิดพลาดไป พัวพันกับยาเสพติด เขายินดีตีแผ่เรื่องราวนี้ให้ผู้ชมรายการ เพื่อเป็นอุทาหรณ์ โดยที่ไม่รู้สึกอายถึงแม้ครอบครัวอยู่ในระดับเศรษฐี มีหน้ามีตาในสังคมก็ตาม”⁷

บทบาทในการปรับเปลี่ยนทัศนคติบางประการให้มั่นคงยิ่งขึ้น

บทบาทของเขารับเชิญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ดี ให้เป็นทัศนคติที่ดีเพื่อ จะทำให้ชีวิตมีความสุข

ดิฉันขอยกตัวอย่างเทพ ดร.วรัญญา สะอาดเยี่ยม เรื่องพลังแห่งการคิดบวก พลังแห่งความรัก การดูแลตัวเอง ตรรกะแห่งความสุข บนพื้นฐานของคุณธรรมความดี เขาได้เปลี่ยนวิธีคิดได้โดยการอ่าน The Science of Getting Rich และ The Secret ซึ่งทั้งสองเล่มก็เปลี่ยนชีวิตเขาได้ ความคิดเปลี่ยน มีความสุขมากขึ้น ร่าเริง แจ่มใส มีจุดยืน กล้าที่จะเปลี่ยนตัวเองการยอมรับตัวเองและยอมรับผู้อื่น เป็นจุด ๆ หนึ่งที่จะทำให้คนเรามีความสุข คนเราต้องสร้างพลังแห่งความสุข

---

⁶ สัมภาษณ์ วีรณา โอปารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

⁷ สัมภาษณ์ วีรณา โอปารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

เปลี่ยนมุมมอง เป็นอะไรก็ได้ที่ Positive เป็นบวก ฝึกยิ้มให้ ให้กลายเป็นความ
เคยชินติดตัวไป แล้วจะได้ความสุข⁸

สำหรับบทบาทในการสร้างสถานะภาพบุคคล

บทบาทในการสร้างสถานะภาพบุคคล เป็นบทบาทที่ทำให้แขกรับเชิญที่ไม่รู้จัก
ให้เป็นแขกรับเชิญที่ผู้ชมรายการรู้จัก หรือถ้ารู้จักแขกรับเชิญท่านนั้นแล้วก็ตาม ก็อาจยังไม่รู้ในอีก
แง่มุมอื่นๆก็ได้ ดังนั้นการเลือกแขกรับเชิญมาเปิดเผย ต้องมีการกลั่นกรอง และผ่านการคัดเลือก
เป็นอย่างดี

เน้นเรื่องการประสบความสำเร็จ โดยการนำเสนอเรื่องความสำเร็จของคุณ
เพื่อที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม ในการที่จะลุกขึ้นมาทำอะไรๆ เพื่อตัว
คุณเอง เพื่อสังคม เพื่อครอบครัว เป็นตัวจุดประกายความคิดมากกว่า
ความสำเร็จของรายการไม่ได้มุ่งไปที่การมีเงินของแขกรับเชิญ ความรวยให้
คุณค่าน้อยเกินไป สำหรับรายการสุริวิภา ความสำเร็จที่เราให้คุณค่าก็คือ
ความสำเร็จที่ค้นพบความสุขอย่างแท้จริง⁹

บทบาทในเชิงประโยชน์ต่อสังคม

ผู้ผลิตรายการแสดงความเห็นว่า รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์“สุริวิภา” ได้จัดกิจกรรม
“สุริวิภาแชร์ริตี้” (Surivipa Charity) ขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อแบ่งปันความสุข และมอบประโยชน์
ให้แก่สังคม

ทุก ๆ เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ซึ่งตรงกับครบรอบวันเกิดของรายการ ในปี 2007
ซึ่งเป็นปีแรกของเราที่จัด “สุริวิภาแชร์ริตี้ 2007” โดยรายได้สมทบทุนให้ “มูลนิธิ
ชัยพัฒนา” ได้เงินมากมายถึง 760,000 บาท เพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้าจาก
เหตุการณ์สึนามิ และครบรอบ 2 ปี เรามีการจัด “สุริวิภาแชร์ริตี้ 2008” ในวัน
อาทิตย์ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2008 ที่เซ็นทรัลเวิลด์ โดยรายได้ทั้งหมดนำเข้าสมทบ
“มูลนิธิแพทย์อาสา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พอ.สว.” เพื่อถวายเป็น

---

⁸ สัมภาษณ์ วีรณา โอฬารรักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์
“สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

⁹ สัมภาษณ์ วีรณา โอฬารรักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์
“สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

พระราชกุศลแด่ สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เงินบริจาคจากการจัดงานได้ 1,500,000 กว่าบาท”¹⁰

ส่วนที่ 2 ผู้ชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

1. ข้อมูลเบื้องต้น

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชมมีจำนวน 14 คน โดยสามารถแจกแจงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชมได้ ดังต่อไปนี้

1.1 เพศ

เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง 8 คน และเพศชาย 6 คน

1.2 อายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18 – 45 ปี

1.3 ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 11 คน ระดับปริญญาโทจำนวน 2 คน และอนุปริญญา 1 คน

1.4 อาชีพ

พนักงานองค์กรหรือบริษัท จำนวน 6 คน ธุรกิจส่วนตัว 3 คน ข้าราชการ 2 คน นักศึกษา 2 คน และเป็นแม่บ้าน 1 คน

1.5 รายได้

อยู่ในช่วง 15,000 – 80,000 บาทต่อเดือนแตกต่างกันออกไปแต่ละบุคคล

2. พฤติกรรมการเปิดรับชมโทรทัศน์ทั่วไปและรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

จากผลการศึกษา ความถี่ที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนรับชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน โดยจะรับชมรายการโทรทัศน์ในแต่ละครั้งเฉลี่ย 3-5 ชั่วโมง จำนวน 10 คน , 1-2 ชั่วโมง จำนวน 2 คน และมากกว่า 5 ชั่วโมง จำนวน 2 คน และ รับชมรายการโทรทัศน์ช่วงเดียวกัน คือช่วงเวลา 20.30 – 24.30 น. จำนวน 11 คน ช่วงเวลา 20.30-22.30 น. จำนวน 2 คน และ ตั้งแต่ช่วงเวลา 18.00 – 24.30 น. จำนวน 1 คน

---

¹⁰สัมภาษณ์ วีรณา โอฬารรักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

จากผลการศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์“สุริวิภา”ของ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” มากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน จำนวน 6 คน 2 ครั้งต่อเดือน จำนวน 4 คน 1 ครั้งต่อเดือน จำนวน 2 คน และ 4 ครั้งต่อเดือน (ทุกครั้ง) จำนวน 2 คน

2.1 การรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

2.1.1 รูปแบบการนำเสนอรายการ

กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบและยอมรับในความเป็นผู้เชี่ยวชาญของทีมงาน ในการค้นคว้าหาข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความแปลกใหม่มานำเสนอให้ผู้ชมรายการได้รับ ได้ เห็น ประกอบกับข้อมูลที่ได้รับส่วนมากเป็นข้อมูลเชิงลึก และน่าเชื่อถือ

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเรื่องรูปแบบการนำเสนอว่า เป็นการพูดคุยกัน แบบกันเองกระชับ การดำเนินรายการมีความต่อเนื่องกลมกลืนกันในทุกสัดส่วน เวลาในการ ออกอากาศเหมาะสมไม่ยาวนานจนเกินไป ทางรายการนำเสนออยู่ให้เนื้อที่สอดคล้องกับอารมณ์ ของผู้ชมได้ดี

สำหรับรูปแบบที่รายการได้นำเสนอนั้น มีความโดดเด่นแตกต่างจาก รายการวาไรตี้อื่น ๆ ทั่วไปที่นำเสนอ ตกลงการนำเสนอเรื่องราวไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในข่าวหน้า หนังสือพิมพ์ แกร็บเชิญไม่ได้ถูกนำเสนอจากรายการวาไรตี้อื่นมาก่อน

2.1.2 บรรยายภาค

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าด้านบรรยายภาคของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” การจัดฉากต้องดูสบาย ๆ ฉาก แสงไฟ เสียงเพลงประจำรายการบ่งบอกถึงความเป็น เอกลักษณะของรายการสุริวิภาจริง ๆ โคมไฟที่เรียงรายอยู่แบบมีระเบียบเป็นกันเอง เฟอริไนเจอร์ที่ แกร็บเชิญและพิธีกรนั่งดูง่าย ๆ เรียบ ๆ สบาย ๆ ทำให้แกร็บเชิญ และผู้ชมที่บ้าน มีความสุข

2.1.3 พิธีกร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ชื่นชอบในบทบาทการดำเนินรายการของพิธีกร หญิง คุณແພ່ມ สุริวิภา กุลตั้งวัฒนา เกี่ยวกับทักษะและความสามารถในการดำเนินรายการ คือ พูดจาชัดถ้อยชัดคำ เสียงบรรยายก็ฟังดูรื่นหู รู้จักใช้ความหมายของภาษาไทยได้ชัดเจน ทำให้สื่อ ความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย

เป็นแม่เหล็กสำคัญในการดึงดูดผู้ชม ที่มีความสามารถและสร้างควา
น่าสนใจให้แก่รายการ ทำให้บรรยากาศในรายการเป็นกันเอง มีวาทีศิลป์ แสดงการใช้ภาษาไทยได้
ดีเยี่ยม ไหวพริบปฏิภาณและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ดี มีข้อมูลในการทำการบ้านดี

ส่วนบุคคลลักษณะของคุณสุริวิภา ก็มีเอกลักษณ์เฉพาะที่น่าเชื่อถือ การ
แต่งกายที่เหมาะสม อีกทั้งรายการยังนำชื่อของพิธีกรหญิงเดี่ยวมาตั้งเป็นชื่อรายการ เป็นจุดเด่น
หลักของรายการ จึงทำให้ผู้ชมทราบว่าใครคือพิธีกร

2.1.4 แซกรับเชิญ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แสดงทัศนคติว่าแซกรับเชิญของรายการวาไรตี้
ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ซึ่งเป็นจุดขายหลักที่โดดเด่นและสร้างความแตกต่างจากรายการวาไรตี้ทอล์ค
โชว์อื่น ๆ โดยให้ความเห็นว่าแซกรับเชิญที่รายการเชิญมา เป็นกลุ่มการดำเนินชีวิตที่ดี มีคุณธรรม
ทำประโยชน์ให้กับสังคม ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ครอบครัว มีชื่อเสียงจากตนเอง
และวงศ์ตระกูล

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า แซกรับเชิญที่ไม่เคยนำเสนอเรื่องราว
ผ่านรายการต่าง ๆ หรือสื่อแขนงอื่น ๆ มาก่อน แซกรับเชิญเหล่านี้ไม่ใช่คนในแวดวงบันเทิง อาจอยู่
ในธุรกิจที่ผู้ชมรายการรับรู้แต่ไม่รู้จักตัวตนมาก่อน การมีชื่อเสียงอาจจะมาจากฐานะบรรพบุรุษ แต่ละ
สัปดาห์มีการเสนอเรื่องราวแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการอยากรู้ของผู้ชมได้
เป็นอย่างดี ลักษณะของแซกรับเชิญเช่นนี้ได้สร้างความแตกต่างให้กับรายการนี้ และเป็นเสน่ห์ที่
ชวนให้ติดตาม

2.1.5 เนื้อหา

สรุปผลจากการศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่รับชมรายการ
วาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” แสดงความคิดเห็นว่า ด้านการรับรู้ลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบการ
นำเสนอของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ว่ารายการมีเนื้อหาสาระดีน่าเชื่อถือ และความ
บันเทิงควบคู่กันไป หรือเป็นรายการประเภทสาระบันเทิง (Edutainment) โดยนำเสนอสาระผ่าน
แนวทางการดำเนินชีวิตของแซกรับเชิญ เป็นความรู้ ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ ส่งเสริมความคิด
และได้รับความบันเทิงจากชม ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย สบายใจ

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าด้านรูปแบบการนำเสนอเป็นสาระที่มีทั้ง
ความรู้และความบันเทิงไม่เครียดเหมือนรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์อื่น ๆ ที่นำเสนอเรื่องราวที่หดหู่
รันทด น่าสงสาร นอกจากนี้รายการสุริวิภายังนำเสนอเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย เรื่องราวทันสมัย
สอดแทรก ที่ไม่น่าเบื่อแทนที่ความบันเทิง หรือมีผลต่อความรู้สึกของผู้ชม

2.2 การรับรู้ของผู้ชมต่อบทบาทในด้านต่างๆของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

สรุปผลจากการศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างรับรู้บทบาทของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ในบทบาทหลาย ๆ ด้าน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” มีบทบาทต่อผู้ชมรายการ ดังนี้

บทบาทสร้างแรงบันดาลใจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการนี้ว่า เป็นเรื่องของ การการนำเสนอเรื่องความสำเร็จของบุคคล การดำเนินชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ การดำเนินชีวิตแบบซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา การดำเนินชีวิตแบบใช้หลักธรรมะ การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข การรักครอบครัว เพื่อที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม ที่จะทำความดี เพื่อตัวเอง เพื่อสังคม เพื่อครอบครัว การรู้จักเริ่มต้นที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้กับความล้มเหลว เพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

ดิฉันขอยกตัวอย่าง ครอบครัวคุณวิวัฒน์ สุนทรวิเนตร ที่ทำให้ดิฉันเกิดแรงบันดาลใจในการที่จะมีครอบครัวแล้วดำเนินชีวิตแบบคุณวิวัฒน์ เขามีหลักในการคิดเรื่องชีวิตที่พอเพียง ทั้ง ๆ ที่เขาประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและรายการโทรทัศน์ ซึ่งรายการโทรทัศน์ก็มีแค่รายการเดียว แต่เขาก็บอกว่าเหมาะสมแล้ว และได้สอนให้ลูกใช้ชีวิตเป็นอยู่อย่างพอเพียง คุณวิวัฒน์มีวิธีการดำเนินชีวิตที่ไม่หิวหว่า โอ้อ้ออย่างคนอื่น ๆ แต่ทุกอย่างกลับดำเนินไปด้วยความเรียบง่ายด้วยความเข้าใจในความเป็นอยู่อย่างพอเพียง กับครอบครัวอันอบอุ่น¹¹

บทบาทเป็นผู้ก่อให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจขึ้น

กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการนี้ว่า เป็นบทบาทในการนำสิ่งใหม่ ๆ มาให้ผู้ชมรายการ ได้รู้จักผู้อื่นและสังคมอื่น ทำให้ผู้ชมรายการเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน นับเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความปรารถนาที่จะร่วมมือกันปรับใช้ได้บางโอกาส รู้จักเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

สำหรับอีกแง่มุมหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกระตุ้นให้คนในสังคมมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น ซึ่งแต่ละสัปดาห์จะเห็นตัวอย่างที่หลากหลาย ตัวอย่างบางตัวอย่างเข้ากับชีวิตบางคน ถ้าผู้ชมรายการนำไปปรับใช้ สังคมจะน่าอยู่มากขึ้น

รายการนี้ ให้ความรู้เพิ่มเติมและให้สารประโยชน์กับผู้ชมได้ในแง่แนวคิดปรับใช้ได้บ้าง บางโอกาสรู้จักเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เช่น การใส่ใจในคนที่เรารัก

¹¹สัมภาษณ์ ฌภัทร เลิศพิบูล, ตัวแทนชายประกัน, 16 เมษายน 2551.

ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นคน ผมคิดว่านำไปใช้กับการรักสัตว์เลี้ยง และเอาใจใส่กับสัตว์ก็สามารถทำได้เหมือนกันครับ¹²

บทบาททำหน้าที่เป็นครู

กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการนี้ว่า มีบทบาทในการศึกษา ให้ความรู้แก่ผู้ชมรายการทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินชีวิต ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการพัฒนาสังคมทางหนึ่ง สอนเรื่องความพยายาม ความอดทน ทุกคนต้องมีความพยายามไม่ท้อแท้ โดยนำมาเหตุผลมาปรับใช้เรื่องเรียนหนังสือ เรื่องการทำงาน ต้องพยายาม ขยัน อดทน สามารถหลอหลอมความคิด ทศนคติ และค่านิยมที่ดีให้แก่ผู้ชมรายการ

“ผมว่าได้แง่คิดบางแง่มุม สอนผมหรือผู้ชมท่านอื่น ๆ ได้ไม่มากนักน้อย กระตุ้นและให้เกิดมโนภาพ และ ให้ความรู้แก่ผู้ชมรายการในด้านการพัฒนาต่าง ๆ เช่น ความเข้มแข็งต่อจิตใจ การข้ามผ่านอุปสรรค”¹³

บทบาทในการช่วยการตัดสินใจในทางอ้อมในแง่ทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการนี้ว่า เป็นตัวกระตุ้นในทางอ้อมให้ผู้ชมรายการเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมเดิมกระบวนการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญนั้น ต้องอาศัยสื่อบุคคลเป็นสำคัญ

รายการสุริยวิภาเป็นการแพร่เรื่องราวของแซกรับเชิญซึ่งเป็นสื่อบุคคล ที่รายการจงใจนำเสนอเรื่องราวของบุคคลที่น่าเสนอ เพื่อเป็นจุดกระตุ้นให้ผู้ชมรายการได้รับรู้ และเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและค่านิยมที่ดีกว่าเดิม

รายการนี้เป็นการแพร่เรื่องราวของแซกรับเชิญ เป็นกระจกที่ส่องให้สังคมได้รู้ว่ามีมุม ๆ หนึ่งของสังคมยังมีเรื่องราวตัวอย่างที่ดี ๆ มุมที่สังคมอื่น ๆ ยังเข้าไปไม่ถึง รายการนี้มีส่วนช่วยให้คนที่อยากเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตนเองในอนาคตได้มีโอกาสบ้าง อาจจะน้อยหรือมากก็แล้วแต่ครับ”¹⁴

บทบาทเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ฝังแน่นหรือค่อย ๆ เปลี่ยนทัศนคติบางอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการนี้ว่า โดยเฉพาะสิ่งแปลกใหม่หรือทัศนคติสังคมสมัยใหม่เข้ามามีส่วนทำให้เกิดสภาวะการตัดสินใจว่า จะเป็นตามสมัยนิยม

¹² สัมภาษณ์ ปริญญา แก้วทะนง, นักศึกษาปริญญาตรี, 21 เมษายน 2551.

¹³ สัมภาษณ์ วิทยา แสงประดับ, พนักงานขายฝ่ายจัดเลี้ยง, 21 เมษายน 2551.

¹⁴ สัมภาษณ์ ปริญญา แก้วทะนง, นักศึกษาปริญญาตรี, 21 เมษายน 2551.

ดี หรือจะยึดถือของเก่าดี ซึ่งถ้ามีการนำเสนอแนวทางที่ดีกว่า มีเหตุ มีผล มีน้ำหนัก ก็อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

ผมคิดว่ารายการนี้เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เรามองคนรวยหรือพวกไฮโซเสียใหม่ อาจจะทำให้เขาใช้แต่เงิน ไม่มีสมอง แต่ว่าจริง ๆ แล้วเขามีอะไรมากมาย ต้องรับผิดชอบกับหลายสิ่งหลายอย่าง ทั้งครอบครัว ลูกน้อง อื่น ๆ อีกมากมาย ผมว่าได้แง่คิดบางแง่บางมุม อย่างมีเหตุมีผลได้ไม่มากนัก¹⁵

บทบาทเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการพัฒนาให้เกิดขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการนี้ว่า ได้กระตุ้นและให้มโนภาพรวมทั้งความรู้แก่ผู้ชมรายการในด้านการพัฒนาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งก่อให้เกิดความสนใจเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่าควรจะพัฒนามากขึ้นในอนาคต

การนำเรื่องมาให้ชมก็เหมาะสมแล้ว ผมชอบเรื่องเกี่ยวกับแนวอนาคต การคิดค้นสิ่งที่ดีที่ช่วยทุก ๆ คนได้ด้วย ไม่ใช่สิ่งที่มีประโยชน์แค่คน ๆ เดียว เช่นการคิดเครื่องมือแพทย์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยชีวิตคน การคิดค้นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการช่วยให้การศึกษาของกลุ่มเยาวชนพัฒนาขึ้น¹⁶

การอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี” ครั้งนี้ ใช้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ทั้งผู้ผลิต และกลุ่มผู้ชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” อันเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ลักษณะและแนวทางการผลิตรายการของผู้ผลิต รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
2. เจตนารมณ์ต่อบทบาทของรายการต่อผู้ชม รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
3. การรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
4. การรับรู้ของผู้ชมต่อบทบาทในด้านต่าง ๆ ของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

¹⁵ สัมภาษณ์ ชาญวิทย์ ขวลิขิต, ธุรกิจส่วนตัว, 15 เมษายน 2551.

¹⁶ สัมภาษณ์ ณัฐผล เอมะวรรณนะ, ประสานงานต่างประเทศ, 16 เมษายน 2551.

ส่วนที่ 1 ผู้ผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

1.1 ลักษณะและแนวการผลิตรายการ

1.1.1 รูปแบบการนำเสนอรายการ

รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ที่นำเสนอรูปแบบการสัมภาษณ์แขกรับเชิญเป็นหลัก มีความหลากหลายในรูปแบบการนำเสนอ โดยนำเสนอสาระประโยชน์ที่ได้จากชีวิตจริงของแขกรับเชิญ ซึ่งนำเสนอมุมมองที่ไม่เคยเปิดเผยในสื่อมวลชนแขนงใดมาก่อน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรายการวาไรตี้ ที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง¹⁷ ได้กล่าวว่า รายการวาไรตี้ที่ดีควรมีวิธีการนำเสนอแขกรับเชิญผู้ที่มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ เป็นวิธีดึงดูดผู้ชมได้ดีทางหนึ่ง มาร่วมรายการโดยมีความหลากหลาย

ประเด็นเนื้อหาที่นำมาเสนอให้ผู้ชมรายการแต่ละครั้งนั้น ผู้ดำเนินรายการสามารถชี้นำบางส่วน ส่วนที่เหลือจะเป็นส่วนที่ผู้ชมรายการต้องนำไปคิด โดยเนื้อหารายการเข้มข้น คุ้ยกันแบบสบาย ๆ นำเสนอหรือคงความเป็นแบบเฉพาะ (Exclusive) โดยใช้ความแข็งแกร่งด้านภาพลักษณ์ของพิธีกรเข้ามาแทน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่อผกา วิริยานนท์¹⁸ เรื่องกระบวนการสร้างและรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์พบว่า กระบวนการสร้างความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์ ประกอบด้วย บุคลิกภาพส่วนบุคคล ความสามารถเฉพาะบุคคลในการสื่อสารสภาพแวดล้อมในการทำงาน การสร้างภาพลักษณ์ ส่วนกระบวนการรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์ ประกอบด้วยการรักษาคุณภาพในการทำงานและการรักษาภาพลักษณ์ โดยทั้ง 2 กระบวนการนี้ต้องดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

การสร้างบรรยากาศในสตูดิโอที่ทันสมัย การจัดฉาก (Scenery & Props) ที่โปร่ง ไม่อึดอัด ใช้แสง สี สดใส มีเพลงประจำของรายการบ่งบอกเฉพาะว่าเป็นสุริวิภา ทำให้แขกรับเชิญและผู้ชมรายการ มีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรายการวาไรตี้ ที่ ชัยยงค์

---

¹⁷ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และ นิคม ทาแดง, “ประเภทและรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์, หน่วยที่ 8-15 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530), น.41.

¹⁸ ช่อผกา วิริยานนท์, “กระบวนการสร้างและรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), น. บทคัดย่อ.

พรหมวงค์ และนิคม ทาแดง¹⁹ ได้กล่าวว่า รายการวาไรตี้ ไม่ว่าจะเป็นรายการเกมโชว์ ทอล์คโชว์ หรือวาไรตี้โดยตรงก็ตาม จะมีลักษณะที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตื่นตาตื่นใจ ในการใช้เทคนิคทางด้านแสงและสีล้วนต่าง ๆ ได้แก่ ไฟกระพริบ ไฟวิ่ง ที่ส่องเป็นลำดับจำนวนมาก ยิ่งทำให้เพิ่มความรู้สึกในมิติของอารมณ์มากขึ้น นอกจากนี้ใช้สิ่งแวดล้อมทางด้านฉาก แสง สี แล้ว เสียงยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เสริมบรรยากาศให้ตื่นเต้นมากขึ้น

รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นรายการบันเทิงเทปโทรทัศน์ การบันเทิงเทปโทรทัศน์ไม่ได้แพร่ภาพในทันที สามารถเก็บไว้แพร่ภาพทีหลังได้ซึ่งเมื่อทำการบันทึกแล้ว อาจมีการแก้ไข ตัดต่อลำดับภาพได้ การบันทึกเทปสามารถเตรียมไว้ล่วงหน้า มีข้อบกพร่องน้อย และประหยัด ซึ่งตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ ของ วีระ ไทยพานิช²⁰ ที่กล่าวว่า รายการสดต้องแพร่ภาพทันที ในขณะที่รายการบันทึกเทปสามารถซ่อมการแสดงและแก้ไขข้อผิดพลาดได้

1.1.2 จุดเด่น เน้นการสร้างความแตกต่างจากรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์อื่น ๆ โดยมีจุดยืนหลักอยู่ 2 ด้าน คือ

ด้านแซกรับเชิญ

จากการศึกษาทฤษฎีบทบาทหน้าที่สื่อสารมวลชนในการพัฒนาของ วิลเบอร์ แชรรมม์ (Wilbur Schramm)²¹ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่ารายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ที่มีจุดยืนในการเชิญกลุ่มนักธุรกิจชั้นนำมาเป็นแซกรับเชิญหลักของรายการ โดยมีการสร้างสถานะภาพของแซกรับเชิญให้เป็นบุคคลที่ผู้ชมรายการต้องการรับรู้ เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสร้างสถานะภาพให้บุคคล (The mass media can confer status) ซึ่งจะนำประโยชน์ด้านการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จมาสู่ผู้ชมรายการ แซกรับเชิญไม่ใช่แวดวงบันเทิงเป็นหลัก และมีความคิดแบบวิถีทางการดำเนินชีวิต (Life Style) อันเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ

¹⁹ ชัยยงค์ พรหมวงค์ และ นิคม ทาแดง, “ประเภทและรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์, น. 41.

²⁰ วีระ ไทยพานิช, เทคโนโลยีการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545), น. 75.

²¹ Wilbur Schramm, Mass Media and National Development (California: Stanford University Press, 1964), pp. 127-144.

ด้านของพิธีกร

คุณหม่อม สุริวิภา กุลตังวัฒนา ผู้ดำเนินรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ซึ่งเป็นผู้หนึ่งในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆผ่านความคิดของแขกรับเชิญ ผ่านรายการให้ผู้ชมได้รับรู้ บทบาทและบุคลิกภาพของคุณหม่อม สุริวิภา กุลตังวัฒนา มีความโดดเด่นทางด้านภาพลักษณ์ และมีศักยภาพความสามารถของพิธีกรหญิง จึงได้นำมาตั้งเป็นชื่อรายการ ซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงการรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการที่มีต่อพิธีกรในส่วนต่อไป

1.1.3 กลุ่มเป้าหมายของรายการ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มเป้าหมายของรายการมีอายุตั้งแต่ 18 – 45 ปี เน้นกลุ่มผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 ของกลุ่มผู้ชมทั้งหมด²²

1.2 เจตนารมณ์ต่อบทบาทของรายการต่อผู้ชมรายการ

สิ่งที่รายการได้นำเสนอนั้นได้สะท้อนเรื่องราว จากปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) จากผู้ชม จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ชม โดยในการนำเสนอรายการในแต่ละตอนจะมีบทบาทต่อผู้ชมรายการแตกต่างกันออกไปเพื่อต้องการจุดประกายให้ผู้รับชมรายการ ดำเนินชีวิตไปในทางที่เหมาะสม ซึ่งลักษณะดังกล่าว วิลเบอร์ แชรรัมม์ (Wilbur Schramm)²³ ได้เสนอแนวคิดในเรื่องบทบาทสื่อสารมวลชนกับการพัฒนา สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. สื่อสารมวลชนสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับประชาชนได้ (The mass media can raise aspiration) โดยเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ แสวงหาวิถีชีวิตที่ดีกว่า
2. สื่อสารมวลชนได้ทำหน้าที่สนับสนุนประชาชนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความคิดเห็น ทัศนคติ และการตัดสินใจความเป็นอยู่ของตนเองและสังคมให้ดีขึ้น (The mass media can widen horizons) สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทในการนำสิ่งใหม่ ๆ มาให้ประชาชน ได้รู้จักสิ่งอื่นและสังคมอื่น
3. สื่อมวลชนเป็นผู้ชี้แนะประเด็นให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจขึ้น (The mass media can focus attention) สื่อมวลชนจะเป็นผู้ชี้แนะประเด็นมาทำให้เป็นที่น่าสนใจขึ้น อันเป็นบทบาทหนึ่งที่ทำให้ประเด็นในการพัฒนาเป็นสิ่งที่น่าสนใจและเป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อประชาชนได้

²² สัมภาษณ์ วีรณา โภฬารักษ์ธรรม, Executive Producer รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” บริษัท เจ เอส แอล จำกัด, 22 เมษายน 2551.

²³ Wilbur Schramm, op.cit., footnote 21, pp. 127-144.

4. สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นครู (The mass media as teachers) สื่อมวลชนทำหน้าที่ให้การศึกษาคือให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินชีวิต

5. บทบาทในการปรับเปลี่ยนทัศนคติบางประการให้มั่นคงขึ้น (The mass media can affect attitudes lightly held, and slightly canalize stronger attitudes) ทัศนคติสังคมใหม่เข้ามามีส่วนทำให้เกิดสภาวะการตัดสินใจ จะเป็นตามสมัยนิยมดีหรือจะยึดถือของเก่าดี ซึ่งในจังหวะนี้ ถ้าสื่อมวลชนนำเสนอแนวทางที่ดีกว่า มีเหตุ มีผล มีน้ำหนัก ก็อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

จากผลการศึกษาแนวคิดของผู้ผลิตรายการ พบว่า รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ได้ทำหน้าที่บทบาทหน้าที่ของสื่อสารมวลชนในการสร้างความบันเทิงจากการรับชมรายการ (To Entertain) ควบคู่กับ การให้ความรู้รอบตัว (To Educate) และการโน้มน้าวให้สังคมเกิดการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (To persuade) ซึ่งสามารถกล่าวสรุปได้ว่า รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” มีเนื้อหาและรูปแบบรายการสอดคล้องแนวคิดเรื่องเอดูเทนเมนต์ (Edutainment) หรือ สารบันเทิง ดังที่ Singhal & Rogers อ้างถึงใน ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล²⁴ ได้กล่าวไว้ว่า เอดูเทนเมนต์ คือเป็นรายการ ที่มีเจตนาผสมผสานข้อมูลข่าวสาร และสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ สอดแทรกเข้ากับความบันเทิง เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการบริโภคสื่อของประชาชนได้เป็นอย่างดี

สำหรับบทบาทในเชิงประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งเป็นหลักการของธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคม ฟิลิปป์ คอร์ทเลอร์ (Philip Kotler)²⁵ ผู้เชี่ยวชาญทางการตลาด ได้ให้นิยามของ Corporate Social Responsibility หรือ CSR ไว้ว่า หมายถึง ความรับผิดชอบต่อในการปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมจากการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการอุทิศทรัพยากรของบริษัทให้โดยสมัครใจ ไม่ได้ถูกควบคุมโดยกฎหมาย หรือข้อบังคับใด ๆ ก็ตาม ซึ่งหมายรวมถึง สภาพความ

²⁴ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล, “เอดูเทนเมนต์ : สื่อสารบันเทิงเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม,” ใน มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บริษัทเอ็ดิสันเพรส โปรดักส์ จำกัด, 2543), น. 287-298.

²⁵ Philip Kotler, Corporate Social Responsibility (New Jersey: Wiley, John & Sons, Inc., 2004), อ้างถึงใน “CSR เทรนด์ล่าสุดมาแรง ของการทำธุรกิจเพื่อสังคมโลกยุคใหม่,” ฐานเศรษฐกิจ (27-30 พฤษภาคม 2550):21.

เป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมหลักที่ดำเนินการโดยบริษัทเพื่อสนับสนุนประเด็นทางสังคมและทำให้พันธะสัญญาในความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

หลักการของธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคม จึงอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่า ธุรกิจกับสังคม จะต้องอยู่ร่วมกัน อย่างช่วยเหลือเกื้อกูลเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันช่วยกันลดจุดอ่อนต่อกัน

ธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคมในมิติของความเป็นมนุษย์ มิติของความเป็นมนุษย์ คือความเคารพ เห็นคุณค่า ซึ่งกันและกัน สร้างความสัมพันธ์ใน ลักษณะมนุษย์สัมพันธ์ มนุษย์ อย่างคนที่เท่าเทียมกัน เห็นอกเห็นใจกัน นี่คือนวัตกรรมที่ธุรกิจขนาดใหญ่ ที่มีภาพของความยิ่งใหญ่และทันสมัย ควรได้สร้างขึ้น ผ่านกิจกรรมธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

สำหรับรายการสุริวิภาได้จัดกิจกรรม “สุริวิภาแชร์ริตี้” (Surivipa Charity) เพื่อแบ่งปันความสุข และมอบประโยชน์ให้แก่สังคมขึ้น ถือว่าเป็นบทบาทในเชิงทำประโยชน์ต่อสังคมที่ธุรกิจต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยกันทำกิจกรรมและช่วยเหลือสังคม

ส่วนที่ 2 ผู้ชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

1. ข้อมูลเบื้องต้น

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง และกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 18 – 45 ปี จบระดับชั้นปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานองค์กรหรือบริษัท และมีรายได้ 15,000 – 80,000 บาทต่อเดือน แตกต่างกันไปแต่ละบุคคล

2. พฤติกรรมกาเปิดรับชมโทรทัศน์ทั่วไปและรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

จากผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์สูง ไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดที่ไม่เปิดรับชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน อีกทั้งในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ในแต่ละครั้งนั้นก็ใช้เวลาเฉลี่ย 3-5 ชั่วโมง และรับชมรายการโทรทัศน์ช่วงเดียวกัน คือช่วงเวลา 20.30 – 24.30 น. และกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการเปิดรับชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” มากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน และ 4 ครั้งต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาระบวนการเลือกรับข่าวสาร (Selective Process) ที่ โจเซฟ แคลป์เปอร์ (Joseph T. Klapper)²⁶ กล่าวว่า การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ของกลุ่มตัวอย่างที่เชื่อว่าผู้รับ

²⁶ Joseph T. Klapper, The Effects of Mass Communication (New York: The Free Press, 1960), pp. 19-23.

สารแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก รับรู้เรื่องราวของ แขกรับเชิญในแง่มุมต่าง ๆ และเกิดแรงบันดาลใจต้องการให้ชีวิตมีความสุข ตามที่รายการฯ นำเสนอ เพราะเชื่อว่าเรื่องราวที่ได้รับเป็นสิ่งที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเลือกรับรู้และตีความ (Selective Perception) แตกต่างกันไป ตามแต่ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ ตามสภาวะทางอารมณ์และจิตใจของตนเองในขณะนั้น

กลุ่มตัวอย่างจดจำรายการฯ ที่ออกอากาศในตอนที่ตัวเองชื่นชอบได้ และสามารถบอกเล่าความรู้สึกประทับใจที่ได้รับจากการชมเนื้อหาที่น่าสนใจในตอนนั้น ๆ สอดคล้องกับกระบวนการเลือกจดจำ (Selective Retention) คือกลุ่มตัวอย่างจะเลือกจดจำเนื้อหาในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ และทัศนคติของตนเอง

2.1 การรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

จากผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้แสดงทัศนคติซึ่งเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการดังกล่าว ซึ่งมีผลการศึกษาเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

2.1.1 รูปแบบการนำเสนอรายการ

รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” จัดอยู่ในรายการประเภทวาไรตี้ทอล์คโชว์ ซึ่งเป็นรายการที่มีเนื้อหาเชิงเอดูเทนเมนต์ หรือ รายการสาระบันเทิง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด และสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินใจสำหรับผู้ชม และทำให้เกิดมุมมองใหม่ ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระที่เสริมสร้างความรู้ต่างๆ เข้ากับความบันเทิงโดยมีเป้าหมายให้บุคคลได้คิด คำนึงรับรู้ และมีการประพฤติปฏิบัติตน ในแนวทางที่พึงประสงค์ของสังคม ดังที่ปารีชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล²⁷ ได้กล่าวไว้ว่า เอดูเทนเมนต์ ก็คือ เครื่องมือที่เชื่อมประสานโลกบันเทิงและโลกสาระความรู้เข้าไว้ด้วยกัน โดยดึงเอกลักษณ์ของแต่ละด้านมาผสมผสานกัน

2.1.2 บรรยากาศ

ด้านบรรยากาศของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เสียงเพลงประจำรายการบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของรายการสุริวิภาจริง ๆ โคมไฟที่เรียงรายอยู่แบบมีระเบียบเป็นกันเอง ทำให้แขกรับเชิญ และผู้ชมรายการมีความสุข

²⁷ ปารีชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล, มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่, น. 287-298.

2.1.3 พิธีกร

คุณหม่อม สุวิภา กุลตั้งวัฒนา พิธีกรวาไรตี้ทอล์คโชว์“สุวิภา” ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่เสนอเรื่องราวผ่านความคิดร่วมกับแขกรับเชิญ และนำมาบอกเล่าผ่านรายการให้ผู้ชมรายการได้รับรู้ พิธีกรนับว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เป็นแม่เหล็กดึงดูดให้ผู้ชมติดตามชมรายการอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ชื่นชอบความสามารถในการดำเนินรายการของ คุณหม่อม สุวิภา กุลตั้งวัฒนา เพราะมีความน่าเชื่อถือ พูดจาชัดถ้อยชัดคำ บุคลิกภาพเหมาะสม ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถอธิบายได้ตาม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura)²⁸ ซึ่งกล่าวไว้ว่า บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น ผ่านทางประสบการณ์ตรง หรือการเรียนรู้ผ่านแม่แบบที่ปรากฏในสื่อสารมวลชน ซึ่งเราอาจพบพฤติกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวผ่าน “การเลียนแบบ” บุคคลอื่นในรูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ

2.1.4 แขกรับเชิญ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แสดงทัศนะว่าแขกรับเชิญของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุวิภา” ซึ่งเป็นจุดขายหลักที่โดดเด่นและสร้างความแตกต่างจากรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์อื่น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรายการวาไรตี้ ของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง²⁹ กล่าวไว้ว่า การเชิญผู้ที่มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ มาร่วมรายการ ก็เป็นวิธีดึงดูดผู้ชมรายการได้ดีทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม คุณสมบัตินี้ของแขกรับเชิญที่ร่วมรายการนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยให้ความเห็นว่าแขกรับเชิญที่รายการเชิญมา เป็นกลุ่มการดำเนินชีวิตที่ดี ทำประโยชน์ให้กับสังคม ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ครอบครัว มีชื่อเสียงจากตนเองและวงศ์ตระกูล

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า แขกรับเชิญที่ไม่เคยนำเสนอเรื่องราวผ่านรายการต่าง ๆ หรือสื่อแขนงอื่น ๆ มาก่อนเลย แขกรับเชิญเหล่านี้ไม่ใช่คนในแวดวงบันเทิง อาจจะไม่อยู่ในธุรกิจที่ผู้ชมรายการรับรู้แต่ไม่รู้จักตัวตนมาก่อน การมีชื่อเสียงอาจจะมาจากหุ่นบรรพบุรุษ แต่ละดับตาให้มีการเสนอเรื่องราวแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการอยากรู้ของผู้ชมรายการได้เป็นอย่างดี ลักษณะของแขกรับเชิญเช่นนี้ได้สร้างความแตกต่างและ

²⁸ Albert Bandura, Social Learning Theory, อ้างถึงใน เรื่องเดียวกัน, น. 291.

²⁹ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และ นิคม ทาแดง, “ประเภทและรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์, น.41.

โดดเด่นให้กับรายการนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ แอน ทองประสม³⁰ จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของการชมรายการเพราะ แกร็บเชิญในทุกช่วงของรายการมีผลต่อการเลือกรับชม

2.1.5 เนื้อหา

สรุปผลจากการศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ที่รับชมรายการ วาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” แสดงความคิดเห็น ด้านการรับรู้ลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบการ นำเสนอของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ว่ารายการมีเนื้อหาสาระดีน่าเชื่อถือ และความ บันเทิงควบคู่กันไป หรือเป็นรายการประเภทสาระบันเทิง (Edutainment) ซึ่งลักษณะดังกล่าว สามารถอธิบายได้ตาม ทฤษฎีการเล่น (Play Theory) ของ วิลเลียม สตีเฟนสัน (William Stephenson)³¹ กล่าวว่า หน้าที่หลักของสื่อสารมวลชนนั้น มิใช่การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มที่ เข้าใจ กัน หากแต่เป็นการให้ความสนุกสนานบันเทิงใจมากกว่า ความจำเป็นที่สื่อสารมวลชนต้องมาทำ หน้าที่สร้างความบันเทิงเป็นหลักนี้ เนื่องมาจากสภาพชีวิตที่เป็นจริงของผู้คน ในระบบทุนนิยม อุตสาหกรรมที่มีความกดดันและความตึงเครียดอย่างสูงในชีวิตการทำงาน ดังนั้นเมื่อหมดจากช่วง ชีวิตดังกล่าว ประชาชนจึงต้องการช่วงเวลาพักในระหว่างรอยต่อของชีวิต

ทฤษฎีการเล่นให้ข้อคิดสำหรับการสร้างสรรค์งานเอดูเทนเมนต์ ในด้าน การออกแบบสื่อให้มีเสน่ห์ เพื่อดึงดูดบุคคลเข้ามาสู่ขบวนการเล่น หรือเปิดรับเอดูเทนเมนต์อย่าง สมัยครีเอ การกระทำดังกล่าวเป็นเสมือนการทอดสะพาน เพื่อนำพาผู้ชมไปสู่กระบวนการเรียนรู้ สาระที่เหมาะสมต่อไป

2.2 การรับรู้ของผู้ชมต่อบทบาทในด้านต่างๆ ของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ สื่อมวลชนในทัศนะการรับรู้ของผู้ชม พบว่ารายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” มีบทบาทในการ สร้างแรงบันดาลใจเด่นชัดที่สุด

นอกจากนี้ยังมีบทบาทอื่น ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับบทบาทต่าง ๆ ได้แก่ บทบาทที่เป็นผู้ก่อให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจขึ้น/ส่งเสริมให้เกิดความรู้และสร้างเสริมประสบการณ์แก่

³⁰ แอน ทองประสม, “พฤติกรรมกรเปิดรับ และความคิดเห็นของผู้ชมต่อรูปแบบและ พิธีกรรายการ แอน-นัท ไม่จำกัด,” (รายงานโครงการเฉพาะบุคคลมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ และสื่อมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น. บทคัดย่อ.

³¹ William Stephenson, The Play Theory of Mass Communication (Chicago: University of Chicago Press, 1968), pp. 64-65.

ประชาชนอย่างกว้างขวาง บทบาททำหน้าที่เป็นครู บทบาทเป็นผู้ชี้นำประเด็นให้เกิดสิ่งที่หน้าสนใจขึ้น บทบาทเกิดการกระบวนกรตัดสินใจในทางอ้อมในแง่ทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ บทบาทสามารถเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีแน่นหรือค่อย ๆ เปลี่ยนทัศนคติบางอย่างให้มั่นคงขึ้น บทบาทเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการพัฒนาให้เกิดขึ้น

บทบาทหน้าที่ของสื่อสารมวลชน มีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางด้านสังคมโดยรวมและบุคคลโดยรวมทั้งทางลบและทางบวก ในชีวิตประจำวันของบุคคลทั่วไป การสื่อสารมวลชนเข้าไปแทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตของประชาชน ทั้งเพื่อความบันเทิง การรับรู้ข่าวสารความรู้ เพราะฉะนั้น หากสื่อมวลชนได้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของสถาบันที่มีต่อประชาชน และรู้ถึงบทบาทในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นจากการกระทำของสื่อ และพยายามกำหนดบทบาทหน้าที่ในทิศทางที่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม สามารถสรุปประเด็นตามแนวคิดของ วิลเบอร์ แชรम्म (Wilbur Schramm)³² ได้ดังนี้

1. สื่อมวลชนสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับประชาชนได้ (The mass media can raise aspiration) โดยเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจทั้งในส่วนตัวและชาติให้เกิด ความอยากอยู่ดีกินดีให้เกิดหรือแสวงหาวิถีชีวิตที่ดีกว่า
2. สื่อมวลชนเป็นผู้ก่อให้เกิดสิ่งที่น่าสนใจขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความรู้และสร้างเสริมประสบการณ์แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง (The mass media can widen horizons) สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทในการนำสิ่งใหม่ ๆ มาให้ประชาชน ได้รู้จักผู้อื่นและสังคมอื่น ทำให้ประชาชนแต่ละสังคมเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความปรารถนาที่จะร่วมมือกัน
3. สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นครู (The mass media as teachers) สื่อมวลชนทำหน้าที่ให้การศึกษาให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินชีวิต ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการพัฒนาสังคมทางหนึ่ง
4. สื่อมวลชนเป็นผู้ชี้นำประเด็นให้เกิดสิ่งที่หน้าสนใจขึ้น (The mass media can focus attention) สื่อมวลชนจะเป็นผู้ชี้นำประเด็นมาทำให้เป็นที่น่าสนใจขึ้น อันเป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเด็นในการพัฒนาเป็นสิ่งที่น่าสนใจขึ้น อันเป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเด็นในการพัฒนาเป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อประชาชนได้

³²Wilbur Schramm, op.cit., footnote 21, pp. 127-144.

5. สื่อมวลชนเกิดการกระบวนกรตัดสินใจในทางอ้อมในแง่ทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ (The mass media can help only indirectly to change strongly held attitudes or valued practices) สื่อมวลชนจะเป็นตัวกระตุ้นในทางอ้อมให้ประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมเดิม กระบวนกรตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญนั้น ต้องอาศัยสื่อบุคคลเป็นสำคัญ

6. สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ฝังแน่นหรือค่อย ๆ เปลี่ยนทัศนคติบางอย่างให้มั่นคงขึ้น (The mass media can affect attitudes lightly held, and slightly canalize stronger attitudes) โดยเฉพาะสิ่งแปลกใหม่หรือทัศนคติสังคมสมัยใหม่เข้ามามีส่วนร่วมทำให้เกิดสภาวะการตัดสินใจว่า จะเป็นตามสมัยนิยมดีหรือจะยึดถือของเก่าดี ซึ่งถ้าสื่อมวลชนนำเสนอแนวทางที่ดีกว่า มีเหตุ มีผล มีน้ำหนัก ก็อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

7. สื่อมวลชนเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการพัฒนาให้เกิดขึ้น (The mass media can encourage for development) สื่อมวลชนได้กระตุ้นและให้มโนภาพรวมทั้งความรู้แก่ประชาชนในด้านการพัฒนาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งก่อให้เกิดความสนใจเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่าควรจะพัฒนามากขึ้นในอนาคต

การรับรู้เป็นกระบวนการของแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ประสบการณ์ ความจำเป็น และอารมณ์ และปัจจัยภายนอกของสิ่งกระตุ้น ได้แก่ การได้ยิน ได้กลิ่น ได้รสชาติ และได้รู้สึก ดังนั้นมนุษย์ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจึงนับเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่นำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ สื่อมวลชนมีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชน ซึ่งถูกกำหนดและชักจูงให้เกิดความรู้สึกหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว นอกจากนี้แล้ว เอดูเทนเมนต์ เป็นเสมือนทางเลือกหนึ่งในการนำประโยชน์จากสื่อบันเทิงในโลกธุรกิจมาผนวกเข้ากับสาระความรู้ทางสังคม สื่อมวลชนจึงต้องตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องกระทำและมองดูบทบาทของตนที่จะมีส่วนจรรโลงสังคมให้ดีขึ้น และปรับบทบาทของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และช่วยเป็นกระจกสะท้อนภาพปัญหาและทางแก้ไขปัญหาให้แก่สังคมด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดสรรเนื้อหาให้มีความบันเทิงมากขึ้น ลดเนื้อหาสาระที่หนัก ๆ ลงในบางครั้ง เพื่อขยายฐานกลุ่มผู้ชมรายการมากขึ้น

2. ด้านฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก ควรเปลี่ยนเพื่อไม่ให้ซ้ำซากจำเจ ทำให้ผู้ชมรายการรู้สึกต่อรายการว่ามีสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาอยู่ตลอดเวลา
3. การนำเสนอเรื่องราวของแขกรับเชิญ ทางฝ่ายผู้ผลิตรายการควรวางแผนไว้ล่วงหน้า และข้อมูลต่าง ๆ ของแขกรับเชิญต้องมีความน่าเชื่อถือ
4. สถานีโทรทัศน์ และผู้ผลิตรายการ ควรส่งเสริมรายการเอดูเทนเมนต์ เพราะรายการดังกล่าวสามารถให้ทั้งสาระและความบันเทิงแก่ท่านผู้ชมรายการ
5. สถานีโทรทัศน์ควรให้ความสำคัญในเชิงบทบาทของรายการ ว่าสามารถทำอะไรต่อผู้ชม ไม่ว่าจะรายการนั้นจะเป็นรายการที่ให้ความบันเทิง หรือรายการที่ให้การศึกษาก็ตาม เพื่อให้บทบาทนั้นชัดเจน
6. ผู้ผลิตรายการควรมีเจตนาอารมณ์ หรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการนั้น ควรต้องมีบทบาทต่อสังคม
7. สถานที่ศึกษาที่มีการเรียน การสอนเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน ควรแนะนำและสอนให้นักศึกษาได้รู้จักใช้รายการทางด้านเอดูเทนเมนต์ในเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น
8. ในการเลือกชมรายการ ผู้ชมควรจะมีการรู้เท่าทันในการที่จะมองสิ่งที่เป็นทั้งประโยชน์และเป็นโทษ จากรายการที่เป็นสาระบันเทิง หรือรายการที่มีสาระล้วน ๆ
9. รายการที่ประสบความสำเร็จแล้ว สามารถดึงดูดผู้ชมได้ ควรมีแนวคิดในการคืนประโยชน์ต่อสังคม เช่น ทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

1. ในปัจจุบันมีผู้ผลิตรายการประเภทวาไรตี้ทอล์คโชว์ เป็นจำนวนมากและโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีประจำตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ และออกอากาศในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน คือ ต่อจากละครหลังข่าว ทั้งนี้ การวิจัยในอนาคตควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบ การรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ ในช่วงเวลาและวันเดียวกันกับรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ที่ออกอากาศในช่องโทรทัศน์อื่น ๆ ช่อง 3 5 7 และ 11 เพื่อทราบถึงการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์อื่น ๆ โดยนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบรายการให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการทำกรวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ในวงกว้างมากขึ้น โดยศึกษาประชากรในเขตต่างจังหวัด เพราะ รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ได้แพร่ภาพไปทั่วประเทศ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ อาจจะไม่แตกต่างกันระหว่างผู้ชมในกรุงเทพมหานคร และผู้ชมในเขตภูมิภาค รวมทั้งอาจจะได้ความ

คิดเห็นที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการวางแผน ปรับปรุง ปรับเปลี่ยนรายการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชมได้มากยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ครอบคลุมความคิดเห็นของผู้ชมได้กว้างขึ้น

4. สามารถศึกษาด้านผู้ผลิตรายการในเชิงศึกษาเปรียบเทียบกับรายการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อพัฒนารายการโทรทัศน์ประเภทวาไรตี้ทอล์คโชว์ให้เป็นรายการที่ให้ประโยชน์ต่อผู้ชมรายการต่อไป

5. ควรมีการศึกษาเหตุผลของการที่รายการนี้ไม่เป็นที่นิยมของผู้ชมรายการบางกลุ่ม เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เพื่อช่วยในการวางแผนผลิตรายการโทรทัศน์ให้ตรงกับความต้องการของผู้ชมต่อไป